textù (bohové královského paláce, bohové patroni dynastie a bohové vystupující v zaøíkávaèích a vìštebních textech i obìtních rituálech) a oficiální „panteon" „kanonických" seznamù, vykazující urèitou teologickou koncepci, snahu o systém, syntézu. Do této tøetí skupiny zahrnuje del Olmo Lete z vìtší èásti i churritský panteon. Kompletní seznam všech ugaritských bohù zahrnuje 240 jmen a epithet.

Podrobný rozbor nejvýznamnìjších rituálních textù je pøedmìtem kapitoly „The Liturgy of Ugarit" (s. 87-165); syntézu uzavírají texty vztahující se k pohøebním rituálùm a kultu mrtvých. Jak však autor pøedesílá, explicitní materiály odkazující k tìmto praktikám zatím nemáme. Del Olmo Lete je skeptický též pokud jde o souvislost s kultickým spoleèenstvím mrzh, které mnozí badatelé (napø. Pope) chápou právì ve vztahu s jejich „funerální" aktivitou. Pohøební liturgie je zastoupena také v další kapitole „Royalty: Its Myth and Cult" (s. 166-212), a to pøedevším v podobì tzv. textù o Refajích. Tyto bytosti (uvedené v citaci v transliteraci Rapaúma) vystupují jako zbožštìlí hrdinové. K témuž okruhu øadí autor i legendární panovníky Kereta a Akhata i èleny královské dynastie. V podkapitole „The Divinì Names of the Kings of Ugarit" (s. 168-184) je zaøazen seznam božských jmen (KTU 1.102), který zaèíná jmény bohù objevujících se i v jiném rituálním textu (jako pøíjemci obìtí) a konèí enigmatickým seznamem jmen. Del Olmo Lete tato jména interpretuje jako alternativní oznaèení zemøelých ugaritských panovníkù. Toto tvrzení nelze podložit pøímými dùkazy; navíc, jak naznaèuje D. Pardee (ese jve sborníku Ugarit, Religion and Culture, Miinster: Ugarit-Verlag 1996), pravidla ugaritské gramatiky èiní jeho závìr nepravdìpodobným.

Za diskutabilní lze oznaèit i návrh týkající se interpretace teoforních názvù bil, yaršil a 'mtr uvedených spoleèní s božstvy Ešef, Nikkal a Pidraj v textu KTU 1.106 („The Funerary Cult of the Paláce", s. 213-253), který popisuje rituál konaný za úplòku èi na poèátku mìsíce v posvátné Èásti paláce. Jmena, která podle del Olmo Lete horeprezentují zbožštìné pøedky, mohou odkazovat ke knížím pøinášejícím obìti (J. J. Stamm, Erwágungen zu RS 24.246, UF II: 753-58), èi k jiným žijícím osobám královského kultu.

Pøedmìtem pátéhokapitoly „The Non-Funerary Paláce Cult" (s. 254-291) je katalog královských svátkù, rituály procesí, nového mìsíce a úplòku a rituály obìtování božstvùm-patronùm paláce (ušha a bbt v textu KTU\.\5).

Pozoruhodnou ukázku žalmu v ugaritské literatuøe nabízí text KTU 1.119 („The Royal Liturgy of the Word: Prayers and Oracles", s. 292-323). Král se v nìm (aby odvrátil hrozící nebezpeèí) s modlitbou obrací k Baalovi v jeho svatyni. Za upozornìní stojí výraz oznaèující obì•, dkr, popøípadì bkr. V pøípadì platnosti druhé varianty (dává jí pøednost Pardee, nikoli však del Olmo Lete) by se jednalo o jediný známý pøípad lidské obìti v Ugaritu (bkr = prvorozený).

Poslední kapitola „The Religion of Everyday Life" (s. 324-388) zprostøedkuje informace získané z epických textù (Keret, Akhat), osobních jmen, dochovaných modlitebních, zaøíkávaèích a vìštebných textù. Poslední jmenované materiály odhalují mimo obecnì známého drobopravectví i nekromantie (vìštba s pomocí duchù zemøelých známá i ze Starého zákona) také ménì známé metody urèování budoucnosti, napøíklad cestou sledování anomálií na zvíøecím èi lidském plodu.

Publikace, kterou uzavírá pøedmìtový index a seznam všech citovaných textù (uvádìných pod zkratkou KTU - Die keilalphabetischen Texte aus Ugarit, Kevelaer- Neukirchen-Vluyn 1976), rozhodnì stojí za doporuèení; poslouží pøedevším badatelùm, kteøí ocení význam filologické vìdy pro studium náboženství.

KLÁRA BØEÒOVÁ

Axel Michaels (ed.), Klassiker der Religionswissenschaft. Von Friedrich Schleiermacher bis Mircea Eliade, Munchen: C. H. Beck 1997, 427 s.

Mnichovské nakladatelství C. H. Beck pokraèuje ve vydávání edièní øady, v níž